

Brüssel, 7. november 2025
(OR. en)

14932/25

EDUC 416
SOC 735
EMPL 486
COMPET 1125
DIGIT 222
ENV 1173

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Kutsehariduse ja -õppe roll konkurentsivõime ja vastupanuvõime suurendamisel – <i>Arvamuste vahetus</i>

Delegatsioonidele edastatakse lisas eespool nimetatud teemal koostatud eesistujariigi suunisdokument, pidades silmas nõukogu 27. novembri 2025. aasta istungil (haridus, noored, kultuur ja sport) toimuvat arvamuste vahetust.

Kutsehariduse ja -õppe roll konkurentsivõime ja vastupanuvõime suurendamisel*Eesistujariigi suunisdokument***Kutseharidus ja -õpe kui Euroopa selgroog**

Kutseharidus ja -õpe on olnud Euroopa koostöös juba aastaid kesksel kohal ning kuna Euroopa ees seisab üha kiirem rohe-, digi- ja demograafiline üleminek ning uued julgeolekuohud, nagu hübriidrännakud elutähtsa taristu vastu, on vajadus kõrge kvalifikatsiooniga tööjõu järele muutunud üha selgemaks. Vaatamata sellele on liiga paljudes Euroopa riikides jätkuvalt oskuste nappus, madal kutsehariduses ja -õppes osalemise määr, kõrge koolist väljalangemise määr ja püsiv arusaam, et kutseõppe pakutavad võimalused ei ole nii väärtuslikud kui akadeemiline haridus. Seetõttu tuleb nüüd tugevdada mitte ainult Euroopa konkurentsivõimet, vaid ka majanduslikku ja demokraatlikku vastupanuvõimet ning suutlikkust pakkuda kõigile võrdseid võimalusi juurdepääsuks haridusele ja koolitusele, elukestvale õppele ja kvaliteetsetele töökohtadele.

Kutseharidus ja -õpe kui konkurentsivõime ja vastupanuvõime suurendamise tugisammas

Haridus ja koolitus on Euroopa Liidu majandus- ja sotsiaalvaldkonna tegevuskavas kesksel kohal. Selleks, et tugevdada Euroopa konkurentsivõimet ning majanduslikku ja demokraatlikku vastupanuvõimet ning pakkuda kõigile võrdseid võimalusi juurdepääsuks haridusele ja koolitusele, elukestvale õppele ja kvaliteetsetele töökohtadele, on ELi tasandil viimastel aastatel esitatud mitmeid algatusi. Nende algatuste eesmärk on hariduse, koolituse, oskuste arendamise ja elukestvas õppes osalemise edendamine. Need hõlmavad nõukogu 24. novembri 2020. aasta soovitusi jätkusuutlikku konkurentsivõimet, sotsiaalset õiglust ja toimetulekut toetava kutsehariduse kohta¹ ning komisjoni algatusi, nagu Euroopa oskuste tegevuskava², digiõppe tegevuskava (2021–2027)³ ja oskuste pakt.

¹ ELT C 417, 2.12.2020, lk 1.

² COM(2020) 274 final.

³ COM(2020) 624 final.

2024. aasta Draghi aruandes Euroopa konkurentsivõime tuleviku kohta rõhutatakse, et investeerimine oskustesse, eelkõige kutse- ja tehnilistesse oskustesse, on esmatähtis strateegilise autonoomia, innovatsiooni ja sotsiaalse ühtekuuluvuse saavutamiseks Euroopas. Aruandes juhitakse tähelepanu mitmele probleemile hariduse ja koolituse valdkonnas, nagu kutsehariduse ja -õppe vastavusse viimine tööturu muutuvate vajadustega, haridustaseme langus, toetuse puudumine ebasoodsa taustaga õpilastele, MATI-talentide alakasutamine ning elementaarsete digioskuste tõsine puudus.

Pärast probleemide kirjeldamist kutsub Draghi aruanne üles koostama puudulike oskuste kõrvaldamise Euroopa strateegia, mis oleks suunatud kõigile haridusetappidele. Selles rõhutatakse ka vajadust tugevdada muu hulgas elementaarseid kirja- ja arvutus-, digi-, rohe-, MATI- ja valdkonnaüleseid oskusi.

Nendes järeldustes ja soovitustes kutsutakse üles andma uut hoogu, et arendada edasi kutseharidust ja -õpet kui atraktiivset ja kvaliteetset haridusteed, mis pakub õppijatele paljulubavaid karjäärivõimalusi.

Üleskutse võtta kooskõlastatud meetmeid kutsehariduse ja -õppe rolli tugevdamiseks

Vaatamata liikmesriikide jõupingutustele, on ELi peamiseks väljakutseks endiselt see, kuidas edendada atraktiivsust, vastavust tööturu vajadustele, kaasatust ja partnerlusi, sealhulgas kutsenõustamist, töökohapõhist õpet, digitaliseerimist ning kõrgema taseme kutseharidust ja -õpet.

Sellest tulenevalt peaks Euroopa koostöö hariduse ja koolituse valdkonnas ning eelkõige kutsehariduse ja -õppe valdkonnas kõigil tasanditel tulevikus veelgi toetama riike tööturu vajaduste rahuldamisel, tipptaseme ja kaasatuse suurendamisel ning innovatsiooni edendamisel kutsehariduse ja kutseõppe süsteemides. Samal ajal peab haridus ja koolitus, sealhulgas kutseharidus ja -õpe, tagama, et inimestel oleksid vajalikud kutsealased oskused, sealhulgas võime osaleda aktiivselt demokraatlikus ühiskonnas.

Euroopa tasandi jõupingutused peaksid võimendama ja täiendama riiklikke reforme, pakkudes suuniseid, vahendeid ja platvorme koostööks, et kutseharidus ja -õpe võiks muutuda ühiskonna vastupanuvõime ja konkurentsivõime suurendamisel tõeliselt liikumapanevaks jõuks. Lisaks tuleb Euroopa kutsehariduse ja -õppe täieliku potentsiaali ärakasutamiseks teha tihedat koostööd kõigi tasandite haridus- ja koolitusteenuse osutajate, ettevõtete ja valitsuste vahel, et kutsehariduse ja kutseõppe õppekavad oleksid jätkuvalt asjakohased ning vastaksid tööturu muutuvatele nõudmistele ja ühiskondlikele nõuetele. Selline mitmepoolne koostöö parandab hariduse ja koolituse kvaliteeti, edendab innovatsiooni, suurendab õppijate juurdepääsu kõrgharidusele ja/või pakub otstarbekaid tööhõivevõimalusi, võimaldades üksikisikutel osaleda aktiivselt demokraatlikus ühiskonnas, tugevdades seeläbi Euroopa majanduse üldist konkurentsivõimet.

Eespool toodut arvesse võttes kutsub eesistujariik ministreid üles vastama allpool esitatud küsimustele, et korraldada kõnealusel teemal arvamuste vahetus. Palume, et sõnavõttud piirduksid maksimaalselt kolme minutiga.

- Kuidas paremini ühtlustada kutsehariduse ja -õppe programme tööturu vajadustega ning tagada samal ajal, et kõigile kutsehariduses ja -õppes osalejatele pakutakse kvaliteetset ja kaasavat haridust ja koolitust, mis annab neile vajalikud kutsealased ja ühiskondlikud oskused?
- Kuidas suurendada üheaegselt nii kutsehariduse ja -õppe programmide, eelkõige MATI-programmide atraktiivsust kui soolist tasakaalu?